

ШААМАР СУМЫН
АРДЧИЛСАН НАМЫН ХОРООНД

СЭЛЭНГЭ АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

213200 Сэлэнгэ аймаг, Сүхбаатар сум
Цагаан Эрэг II баг
Утас: 7036-3040 Факс: (976)-7036-3040
E-mail: Selenge@audit.gov.mn

2020-04-30 № СГА-2020/04-НА-86

танай _____-ны № _____-т

Сонгуулийн мөрийн хөтөлбөрийн
дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3, Аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын сонгуулийн тухай хуулийн 37 дугаар зүйлийн 37.5-д заасан Төрийн аудитын байгууллагын бүрэн эрхийн хүрээнд Шаамар сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн хурлын сонгуульд оролцох Шаамар сумын Ардчилсан намын хорооны сонгуулийн мөрийн хөтөлбөрийг хянаж, дүгнэлт гаргалаа.

Үүрэг хариуцлагын талаарх мэдээлэл

Шаамар сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн хурлын сонгуульд оролцох Шаамар сумын Ардчилсан намын хороо нь сонгуулийн мөрийн хөтөлбөрөө Аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын сонгуулийн тухай хууль, Төсвийн тогтвортой байдлын тухай хууль болон “Алсын хараа-2050”-д нийцүүлэн боловсруулж, санхүүгийн тодорхой эх үүсвэр шаардсан зорилт, арга хэмжээг хэрэгжүүлэхэд шаардагдах зардлын талаарх тооцооны хамт ирүүлж, хуульд заасны дагуу дүгнэлт гаргуулах үүрэг хүлээнэ.

Сонгуулийн мөрийн хөтөлбөрийн дүгнэлтийн үндэслэл

Сэлэнгэ аймаг дахь Төрийн аудитын газар нь аймаг, сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын сонгуульд оролцох нам, эвслийн сонгуулийн мөрийн хөтөлбөрийг хянан үзэхдээ Төрийн аудит MNS 6817-1:2020 Тулгуур зарчим, Төрийн аудит MNS 6817-6:2020 Нийцлийн аудитын зарчим, Төрийн аудит MNS 6817-8:2020 Нийцлийн аудит стандартыг удирдлага болгон Аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын сонгуулийн тухай хууль, Төсвийн тогтвортой байдлын тухай хууль, Монгол Улсын нэгдсэн төсвийн 2020 оны төсвийн хүрээний мэдэгдэл, 2020-2022 оны төсвийн төсөөллийн тухай хууль болон “Алсын хараа-2050”, холбогдох бусад байгууллагаас авсан мэдээллийг шалгуур болгосон.

018020602

Дүгнэлт

Шаамар сумын Ардчилсан намын хорооны Шаамар сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын сонгуульд оролцохоор ирүүлсэн сонгуулийн мөрийн хөтөлбөр, түүнд орсон зорилт, арга хэмжээ нь Аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын сонгуулийн тухай хуулийн 37 дугаар зүйлийн 37.3 дахь хэсэг, "Алсын хараа-2050", Төсвийн тогтвортой байдлын тухай хуульд заасан тусгай шаардлагад тус тус нийцсэн байна.

Шаамар сумын Ардчилсан намын хорооны мөрийн хөтөлбөр /..... хуудас/-ийг хавсаргав.

Хувийг: Шаамар сумын Сонгуулийн хороонд

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

Ч.ЭНХТУЯА

**СЭЛЭНГЭ АЙМГИЙН ШААМАР СУМЫН
ИРГЭДИЙН ТӨЛӨӨЛӨГЧДИЙН ХУРЛЫН 2020 ОНЫ
СОНГУУЛЬД ОРОЛЦОХ АРДЧИЛСАН НАМЫН МӨРИЙН ХӨТӨЛБӨР**

УРИА: ӨРХ БҮРИЙН ХӨГЖЛИЙН ТӨЛӨӨ

Эрхэм хүндэт Шаамарчууд аа!

Шаамар сайхан нутгаа хөгжүүлэхийн төлөө сумын Ардчилсан намын хорооноос сумын Иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын сонгуулийн мөрийн хөтөлбөрөө боловсруулан сонгогч та бүхэндээ өргөн барьж байна.

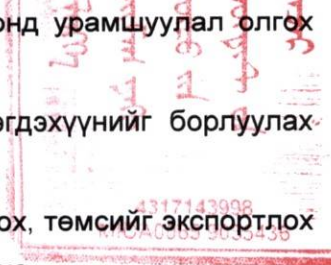
Та бид харилцан итгэлцэж хамтран ажиллавал энэхүү мөрийн хөтөлбөр Засгийн газрын бодлого, шийдвэртэй бүрэн уялдаатайгаар хэрэгжиж Шаамарчууд бидний амьдрал, амьдрах орчин нөхцөл дээшилж, нутаг оронд маань бүтээн байгуулалт, хөгжил дэвшлийг авч ирэх болно.

Засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн анхан шатны нэгж болох сум, тосгоны нутгийн өөрөө удирдах болон захиргааны байгууллагын үйл ажиллагааны үр дүнг сайжруулах замаар төрөөс орон нутгийн иргэдэд үзүүлж байгаа үйлчилгээний нөхцөл хөнгөн шуурхай байдал, чанар, хүртээмжийг дээшлүүлэх, жижиг дунд үйлдвэрлэлийг хөгжүүлэх, ажилгүйдэл, ядуурлыг бууруулан иргэдийн амьжиргааны түвшинг дээшлүүлэх, сумандаа тав тухтай, тогтвор суурьшилтай амьдрах нөхцлийг бүрдүүлэхэд АРДЧИЛСАН НАМЫН мөрийн хөтөлбөрийн гол зорилго оршино.

Бид сум, тосгоны эрх ашгийг дээдлэн хувь хүн, өрх гэрийн хөгжлийг эрхэмлэж, баялаг бүтээгч, чинээлэг, эрх чөлөөт иргэдийн хариуцлагатай нийгмийг төлөвшүүлж **“ШУУД АРДЧИЛАЛ”**-ын зарчмаар ажиллах эрхэм зорилгыг дэвшүүлж байна.

Нэг. АЖИЛТАЙ ОРЛОГОТОЙ ШААМАРЧУУД

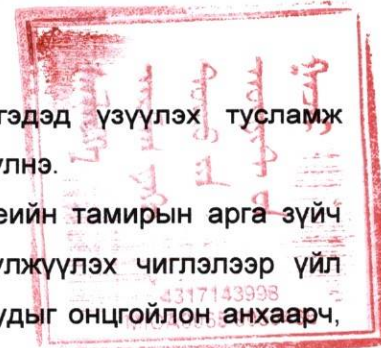
- 1.1. Шаамар сумын хөгжлийн ерөнхий төлөвлөгөөг хийж, айл өрхүүдийн ая тухтай амьдрах орчин бүрдүүлэх ажлыг үе шаттайгаар шийдвэрлэнэ.
- 1.2. Аймгийн ИТХ-ын Тэргүүлэгчдийн хурлаар Шаамар суманд хуваарилагддаг модны зөвшөөрлийг иргэдэд олгох замаар “Сайн хашаа” хөтөлбөрийг иргэдтэй хамтран хэрэгжүүлнэ.
- 1.3. Сүү хөргөх цехийг иргэдийн санаачилгаар орон нутгийн хөгжлийн сангаар шийдвэрлүүлэхэд иргэдтэй хамтарч ажиллана.
- 1.4. Сумын алслагдсан хэсэг болох Манжийн тохойны ногооны талбай руу цахилгааны шугам барьж байгуулах ажлыг аймгийн хөрөнгө оруулалтаар шийдвэрлэхэд уламжилна.
- 1.5. Дэлхийн зөн олон улсын байгууллагатай хамтарч ажиллах гэрээний хүрээнд 34-р өртөөний жимс ногооны айл өрхүүдийн цахилгааны шугам сүлжээг шинэчлэх, сайжруулах ажлыг зохион байгуулна.
- 1.6. Сум хөгжүүлэх сангийн мөнгийг олгохдоо нийт иргэдийн саналын оролцоог хангаж, нээлттэй хяналт тавих “Иргэдийн зөвлөл” байгуулж зарцуулах бөгөөд бодит бүтээн байгуулалт бий болгох бодлого баримтална.
- 1.7. Дэлхийн зөн олон улсын байгууллагатай хамтран ажиллах гэрээний дагуу хүнсний ногооны тариалалт, хураалтыг гар аргаар хийдэг байдлыг өөрчилж механикжуулах ажлыг зохион байгуулна.
- 1.8. Гахай, шувуу, загас болон бусад туслах аж ахуйг өрх, фермерийн аж ахуйн түвшинд эрхлэхийг дэмжиж ажиллана.
- 1.9. Эрчимжсэн мал аж ахуйг мах, сүү, ноос, ноолуурын чиглэлээр төрөлжүүлж хэрэгжүүлнэ.
- 1.10. Багуудын эмч, багийн засаг дарга нарын ажил үүргийн хуваарийг хуульд заасан үүргийн дагуу ажиллуулах бөгөөд тэдний зүгээс иргэдэд үзүүлэх үйлчилгээний чанар, хүртээмжийг сайжруулна.
- 1.11. Сумын түүх соёлын дурсгалт, газруудыг Сэлэнгэ аймгийн аялал жуулчлалын маршрутад хамруулж тогтсон маршруттай болгоно.
- 1.12. Цөлжилт бэлчээр тархалтыг бууруулж бэлчээрийн даацад тохирсон мал аж ахуйг эрхлэх бодлого барина.
- 1.13. Төмс хүнсний ногоо, сүү, өндөг, жимс жимсгэнэ, гурилан бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэлийг нэмэгдүүлэх үйлдвэрлэхэд нь дэмжлэг үзүүлж орон нутгийн бүтээгдэхүүн болсон зөгийн бал болон бусад бүтээгдэхүүнийг сурталчилна гадаадад экспортлох боломжийг бүрдүүлнэ.

-
- 1.14. Хүнсний ногоо тариалагчдыг дэмжин тэдний тарьсан ногоонд урамшуулал олгох ажлыг холбогдох байгууллагад уламжлан шийдвэрлүүлнэ.
 - 1.15. Улаанбаатар хотод Шаамарын ногоо, орон нутгийн бүтээгдэхүүнийг борлуулах худалдааны нэгдсэн сүлжээг зохион байгуулна.
 - 1.16. Импортоор орж ирэх төмс, хүнсний ногоог хязгаарлаж, зогсоох, төмсийг экспортлох асуудлыг УИХ, Засгийн газарт санал хүргүүлэн шийдвэрлүүлнэ.
 - 1.17. Шаамар сумын газар тариалан болон хүнсний ногооны тариалж байсан иргэдэд давуу эрхээр тэжээлийн ургамал, хүнсний ногоо тариулах зориулалтаар 5 га-аас дээш газар хүссэн иргэдийн санал хүсэлтийг хуулийн хүрээнд шийдвэрлэнэ.
 - 1.18. Иргэдэд газар өмчлүүлэх асуудлыг нээлттэй явуулж, сумын нийт газар эзэмшигч иргэдийн мэдээллийг нээлттэй болгоно.
 - 1.19. Сумын хэмжээнд айл өрхүүдийг хүлэмжтэй болгох зорилгоор УИХ-д сонгогдсон гишүүдтэй хамтран “Хүлэмж” хөтөлбөрийг боловсруулан хэрэгжүүлнэ.
 - 1.20. Чацаргана тариалагчдыг дэмжиж бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэлийг нэмэгдүүлнэ.
 - 1.21. Төр хувийн хэвшлийн түншлэлийн хүрээнд “Нэг жилд нэг зоорь” төсөл хэрэгжүүлж жилдээ 100 тн-ны багтаамжтай нэг зоорь барих ажлыг санаачлан хэрэгжүүлнэ.
 - 1.22. Ойн санг гэрээгээр эзэмшдэг ААН байгууллагуудтай хамтарч ажиллаж тэдгээрийн төрөл бүрийн төсөл хөтөлбөрт хамруулж үйл ажиллагааг нь идэвхжүүлнэ.
 - 1.23. Охиндий, Их буланд байгаа хадлангийн газар бэлчээрийг хамгаалан хашаажуулах ажлыг малчидтай хамтран хэрэгжүүлэх ажлыг зохион байгуулна.
 - 1.24. Эрлийз болон цэвэр үүлдрийн бухыг нутагшуулан үе шаттайгаар сумын малчин болон мал бүхий иргэдийн үхэр сүргийн бүтцийг сайжруулна.

Хоёр. ЭРҮҮЛ ЧИЙРЭГ ШААМАРЧУУД

- 2.1. Сумын эмнэлгийн үйл ажиллагааг стандартын дагуу явуулах нөхцлийг бүрдүүлнэ.
- 2.2. Охиндий, Дулаанхаан багуудад эрүүл ахуйн шаардлага хангасан гүний худаг барьж байгуулах ажлыг санаачлан хэрэгжүүлнэ.
- 2.3. Эрүүл мэндийн төвүүдийн эмч, сувилагч, эмийн мэргэжилтний мэдлэг ур чадварыг дээшлүүлэх зорилгоор дотоодын ижил төстэй эмнэлгүүдэд жилд нэг удаа давтан сургах дадлагажуулах ажлыг зохион байгуулна.
- 2.4. Эмнэлгийн яаралтай тусламжийн чанарыг сайжруулж, тусламжийн нэгдсэн сүлжээг бий болгож, алсын дуудлагад эмнэлгийн зориулалтаар бүрэн тоноглогдсон тээврийн хэрэгсэлтэй болгох санхүүжилтийг шийдвэрлүүлнэ.
- 2.5. Жилд 2 удаа Охиндийн малчдад эмнэлгийн явуулын үзлэг оношилгоог хийлгэж хэвшүүлнэ.

- 2.6. Эх хүүхэд, өндөр настан, хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдэд үзүүлэх тусламж үйлчилгээний чанарыг дээшлүүлж, сувиллын тоог нэмэгдүүлнэ.
- 2.7. Эрүүл зан үйлийг төлөвшүүлэх, мэргэжлийн нийтийн биеийн тамирын арга зүйч ажиллуулах, нийтийн биеийн тамир, чийрэгжүүлэх эрүүлжүүлэх чиглэлээр үйл ажиллагаа явуулдаг хувь хүн, аж ахуйн нэгж байгууллагуудыг онцгойлон анхаарч, дэмжиж ажиллана.
- 2.8. Иргэдийг 3 жил тутамд эрүүл мэндийн иж бүрэн оношилгоонд оруулна.
- 2.9. Худаг, ундны усны ариун цэврийг хангана.
- 2.10. Айл өрхийн нүхэн жорлонгийн асуудлыг Жорлонгоо өөрчилье ТББ, Дэлхийн зөн олон улсын байгууллагатай хамтарч шийдвэрлүүлэх ажлыг зохион байгуулна.

Гурав. ЭРДЭМ БОЛОВСРОЛТОЙ ШААМАРЧУУД

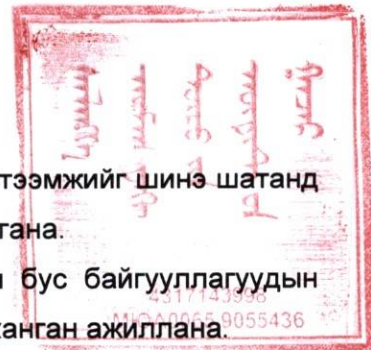
- 3.1. Улс аймгийн олимпиадад тэргүүн байр эзэлсэн багш сурагчдын бодлогоор дэмжиж, урамшуулах бодлого баримталж ажиллана.
- 3.2. Сумын хэмжээнд аливаа секц, дугуйлан явуулж байгаа багш, дасгалжуулагч нарыг бодлогоор дэмжин ажиллана.
- 3.3. Сумын багш, сурагчдыг гадаад, дотоодын нэр хүндтэй их дээд сургуулиудын тэтгэлэгт хөтөлбөрт хамруулахад нь холбогдох яаманд хүсэлт гаргах замаар дэмжлэг үзүүлэн эргэн сум орон нутагтаа ирж ажиллах нөхцлийг бүрдүүлнэ.
- 3.4. Сумын хүүхэд залуучуудыг англи, орос, хятад хэлний боловсрол олгох сургалтад хамруулна.
- 3.5. Гадаад дотоодын төсөл, хөтөлбөрт хамрагдан боловсролын салбарын хөрөнгө оруулалтыг нэмэгдүүлж, сургууль цэцэрлэгийн урсгал болон их засварыг үе шаттайгаар хийж, сургалтын материаллаг баазыг нэмэгдүүлнэ.
- 3.6. Сумын соёлын төвийн үйл ажиллагааг шинэ шатанд гаргана.
- 3.7. Хөдөлмөрийн зах зээл судалгаанд тулгуурлан, ажлын байрны захиалгын дагуу Мэргэжил сургалт үйлдвэрлэлийн төвүүдээр мэргэжилтэй ажилтныг бэлтгэнэ.

Дөрөв. АЮУЛГҮЙ ОРЧИНТОЙ ШААМАРЧУУД

- 4.1. Төв суурин газруудын гэр хорооллын хаягжилтын шинэчлэлтийг хийнэ.
- 4.2. Хог хаягдлын менежментийг боловсронгуй болгож цэвэр орчныг бүрдүүлнэ
- 4.3. Архи согтууруулах ундаа хэрэглэдэггүй эрүүл идэвхтэй амьдралын клубийг сумандаа байгуулна.
- 4.4. Малын хулгай гэмт хэрэгтэй тэмцэх ажлын байгууллагуудтай хамтран хэрэгжүүлнэ.
- 4.5. Сургуулийн автобус ажиллуулж, хүүхдүүд сургуульдаа аюулгүй ирж буцдаг байх асуудлыг шийдвэрлэх зорилгоор холбогдох байгууллагад уламжлан санхүүжилтийг шийдвэрлүүлнэ.

Тав. ЭРХ ЧӨЛӨӨТЭЙ ШААМАР

- 5.1. Төрөөс ард иргэдэд үзүүлэх төрийн үйлчилгээний чанар хүртээмжийг шинэ шатанд гаргаж төрийн захиргааны хүнд суртал, улс төржилтийг арилгана.
- 5.2. Төрийн байгууллагаас гаргах шийдвэрт ард иргэд төрийн бус байгууллагуудын оролцоог нэмэгдүүлж төрийн үйлчилгээний ил тод байдлыг ханган ажиллана.

АРДЧИЛСАН НАМ
СЭЛЭНГЭ АЙМГИЙН
ШААМАР СУМЫН АРДЧИЛСАН НАМЫН ХОРОО

